

A person in a dark coat is walking away from the viewer on a cobblestone path that leads towards a large mosque with a prominent dome and minarets. The scene is hazy, with birds flying in the sky. The overall tone is contemplative and atmospheric.

JAK SE ZACHOVAT,
JSOU-LI JEN DVĚ ŠPATNÉ MOŽNOSTI?

ISTANBUL

Křižovatka cest

JOSEPH KANON

ISTANBUL

Křižovatka cest

ISTANBUL

Křižovatka cest

ŠPIONÁŽNÍ THRILLER

JOSEPH KANON

FORTUNA

Original title: ISTANBUL PASSAGE
First published in Great Britain by Simon & Schuster UK Ltd, 2012

Copyright © Joseph Kanon, 2012
Cover design: HEAD DESIGN LTD.
Cover photographs © Alamy/Arcangel

Czech edition © Fortuna Libri, Praha 2013
Translation © Jana Pacnerová, 2013

Vydalo nakladatelství Fortuna Libri v edici Fortuna Litera
www.fortunalibri.cz

Odpovědná redaktorka Alena Jakoubková
První vydání

Tato kniha je fikce. Jména, osoby, místa i události jsou výplodem
autorovy fantazie nebo jsou smyšlené. Jakákoli podobnost
se skutečnými událostmi či osobami, žijícími nebo mrtvými,
je čistě náhodná.

Všechna práva vyhrazena

Žádná část této publikace nesmí být reprodukována, ukládána
do informačních systémů nebo rozšiřována jakýmkoli způsobem,
ať už elektronicky, mechanicky, fotografickou cestou
nebo jinými prostředky bez souhlasu majitele práv.

ISBN 978-80-7321-706-8

*Tuto knihu věnuji
Davidu Kanonovi,
mému istanbulskému společníkovi
a Michaelu Kanonovi
mému autorovi hudby.*

1

Bebek

PRVNÍ POKUS SE MUSEL ODVOLAT. TRVALO CELÉ DNY, NEŽ SEHNALI LOĎ a zabezpečený dům, a potom – pouhých několik hodin před vyzvednutím – začal vanout *poiraz*, skučel od severovýchodu a hnal před sebou vodu napříč Černým mořem. Bosporské vlny, obvykle ne vyšší než brázda za lodí, když dorazily k zabeđeným *yah* podél břehu, se teď vzdouvaly a pěnivě rozbíjely o přístavní můstky. Z nábřeží Leon sotva rozeznával asijský břeh, šňůry slabých světýlek skrytých za clonou prudkého deště. Kdo by to riskoval? Dokonce i dělnické přívozy měly narušený plavební řád, natožpak uplacený rybářský člun. Představoval si, jak rybář zvažuje své možnosti: běsnící moře, tma, naděje, že ten obrys, který se náhle objevil čtyřicet metrů od něj, není nákladní loď, které se nedá vyhnout. Anebo další den ve zdraví v přístavu, zajišťování lan a popíjení švestkové pálenky u litinových kamen. Kdo by mu to mohl zazlívát? Jen blázen vyráží na moře v bouři. Pasažér může počkat. Celé dny příprav, zmařených počasím.

„Jak dlouho ještě?“ zeptal se Mihai a přitáhl si kabát těsněji k tělu.

Parkovali hned pod Rumeli Hisarı a sledovali, jak se uvázané čluny zmítají a vzpínají na poutacích lanech.

„Dej tomu ještě půl hodiny. Jestli se opozdí a já tu nebudu...“

„Neopozdí se,“ řekl Mihai pohrdavě. Rozhlédl se. „Je tak důležitý?“

„Nevím. Já jsem jen poslíček.“

„Mrzne,“ řekl Mihai a nastartoval motor. „V tuhle roční dobu.“

Leon se usmál. Ve snech, které si spřádal Istanbul sám o sobě, bylo pořád léto, dámy si pochutnávaly na šerbetech v zahradních altánech, kolem proplouvaly plachetnice zvané caïque. V zimě se ale město trásl ve svetrech kolem ohřívadel, jaksi překvapeno, že se vůbec ochladilo.

Mihai na pár minut pustil topení, pak ho vypnul a vtáhl jako želva krk do kabátu. „Tak pojď se mnou, ale žádné vyptávání.“

Leon přešel dlaní po sražené vodní páře na okně, očistil je. „Ty nic neriskuješ.“

„Báječné. To je mi novina. Sám bys to nedokázal?“

„Jede z Constanzy. Pokud vím, mluví jen rumunsky. Takže co? Znaková řeč? Ale ty...“

Mihai mávl rukou. „Bude to Němec. Jeden z tvých nových kamarádů.“

„Nemusíš to dělat.“

„Je to službička. Vráť se mi to.“

Zapálil si cigaretu, takže Leon na vteřinu zahlédl jeho zarostlou tvář a kudrnaté prošedivělé vlasy na hlavě. Už skoro úplně šedivé. Když se poznali, bývaly tmavé a vlnité, upravené do účesu bukuřešťského šviháka, jímž kdysi býval, známého ve všech kavárnách na Calea Victoriei.

„Kromě toho, vidět, jak krysy opouštějí loď...“ dodal zádumčivě. „Nechtěli nás pustit. A teď se na ně podívej.“

„Dělal jsi, co jsi mohl.“ Palestinský pas, volný průchod do Bukurešti a zase zpátky, žadonění o finance, rozvrzané dřevěné čluny, poslední záchranné lano, dokud nepřišli i o to.

Mihai zatáhl z cigarety a civěl na vodu, stékající po předním skle. „Tak jak jsi na tom?“ zeptal se nakonec. „Vypadáš utahaně.“

Leon pokrčil rameny, neodpověděl.

„Proč to děláš?“ obrátil se k němu Mihai. „Válka skončila.“

„Ano? Mně nikdo nic neřekl.“

„Ne, oni chtějí spustit další.“

„Nikdo z těch, co znám.“

„Dávej si pozor, aby se ti to nezačalo líbit. Jak tě to začne bavit...“ Jeho hlas umkl do ztracena, zdrsnělý kouřem, ještě i teď měl balkánský přízvuk. „Pak už o nic nejde. Jen zvyk. Jako tohle,“ zvedl cigaretu. „Zachutná ti to.“

Leon se na něj zadíval. „A ty?“

„Pro nás se nic nemění. Pořád zachraňujeme Židy.“ Udělal sarkastický obličej. „Teď před našimi přáteli. Žádná víza do Palestiny. Kam mají jít, do Polska? A pomáhám ti jednat s náckem. Báječný svět.“

„Proč s náckem?“

„Proč tohle všechno? Nějaký chudák uprchlík? Ne, někdo, kdo zná Rusy, řekl bych. A kdo je může znát líp?“

„Jen hádáš.“

„Tobě na tom nezáleží? Co předáváš?“

Leon odvrátil pohled, pak mrkl na hodinky. „No, dneska nedorazí. Ať je to kdo chce. Radši zavolám. Pro jistotu. Tamhle je kavárna.“

Mihai se předklonil, aby znovu nastartoval auto. „Zajedu tam.“

„Ne, zůstaň tady. Nechci, aby auto...“

„Chápu. Poběžíš přes ulici v dešti. Promokneš. Pak poběžíš zpátky. Znovu promokneš. Do čekajícího auta. To bude mín podezřelý. Kdyby se někdo koukal.“ Zařadil rychlost.

„Je to tvoje auto,“ řekl Leon. „Nic víc.“

„Myslíš, že nás ještě neviděli?“

„Viděli? To bys poznal,“ řekl, ale byla to otázka.

„Vždycky vycházej z toho, že viděli.“ Zatočil napříč vozovkou, zastavil před kavárnou. „Tak udělej, co se čeká. Zůstaň suchý. Řekni mi jednu věc. Kdyby byl přijel, ten tvůj balík, odvezl bych ho – tam, kde bydlí?“

„Ne.“

Mihai kývl. „Tak je to lepší.“ Ukázal hlavou k bočnímu okénku. „Zavolej tam. Než začnou být zvědaví.“

Uvnitř čtyři muži hráli domino a upíjeli čaj z tulipánových skle-
nic. Když vzhledli, stal se Leon tím, co chtěli vidět – *frengi* uvízlý
v dešti, setřásající vodu z klobouku, co si potřebuje zatelefonovat –
a zarděl se, drobný záchvěv vzrušení. Chutnalo mu to. Všiml si toho
Mihai nějak, toho, jaké to je, když člověku něco projde? Plánovat,
pak upláchnout. Dnes v noci jel tramvají až na konečnou v Bebe-
ku a pěšky došel ke klinice. Podnikl tu cestu už mnohokrát. Kdyby
ho sledovali, zaparkovali by blok od brány kliniky a čekali, rádi, že
jsou pěkně v suchu a vědí, kde je. Jenže hned za velkými oleandro-
vými keři zamířil k postranní brance zahrady, vrátil se na bospor-
skou silnici, kde čekal Mihai, a náhle se cítil volný, skoro rozjaře-
ný. Ve tmě ho nikdo neviděl. Pokud tam byli, tak kouřili, nudili se
a mysleli, že je uvnitř. Tenhle druhý život, v němž právě kráčel k au-
tu, patřil jen jemu.

Telefon byl na zdi u WC. Z hlavní místnosti nebylo slyšet nic než
cvakání kamenů domina a sykot vařící vody, takže provoz pokračo-
val pořád stejně. *Frengi* mluví anglicky, řeknou ti muži. Kdyby se ně-
kdo ptal.

„Tommy?“ Naštěstí je doma, nešel nikam na večeri.

„Á, doufal jsem, že zavoláš,“ řekl bodrým společenským hlasem,
v jehož pozadí cinkal led. „Chceš tu zprávu – já vím, já vím – a mo-
je stenografka vůbec nepřišla do práce. Problém s lodní dopravou.
Typické, ne? Jen se počasí trochu pokazí a přívoz...“ Leon si předsta-
voval na druhém konci drátu jeho kulatou tvář, masitou tloustnoucí
bradu. „Můžu ti to dát zítra, ano? Chci říct, smlouva je v pořádku.
Jen čekáme na kvóty. Půl dne jsem měl na drátě American Tobbac-
co, takže jste v téhle věci všichni na jedné lodi. Už potřebujeme je-
nom podpisy.“ V Commercial Corp., válečné agentuře, která byla
Tommyho krytím na konzulátu.

„To je v pořádku. Stejně trčím tady na klinice. Jen jsem si to chtěl
ověřit. Jestli je to na cestě.“

„Ne. Zítra touhle dobou. Omlouvám se. Dovol, abych ti to vynahradil. Zvu tě na skleničku do Parku.“ Instrukce. Takhle pozdě?

„Jsem v Bebeku.“

„No a...?“

„Hned vyrazím.“ Tak tedy rozkaz. „Neboj se, hodím tě domů.“ Jejich standardní žert – Leonův činžák byl hned pod kopcem, na kterém stal Park Hotel, před místem, kde Ayaspaşa tvořila širokou zátočinu.

„Dej mi hodinu.“

„Z Bebeku?“ Překvapení, britkost.

„Podívej se ven. V tomhle počasí to potrvá. Jen mi drž místo.“

Hráči domina klopili zraky a předstírali, že neposlouchají. Ale co by si z toho tak asi vybrali? Leon si objednal čaj, jako výraz díků barmanovi za ten telefon. Sklenice ho hrála v ruce a uvědomil si, že všude jinde po těle je mu zima, déšť mu začínal promáčet boty. A teď Park, kde se všichni dívají, aniž vidí, Tommyho žoviální hlas sílící s každou vypitou sklenkou.

„Kvůli dešti se zápas nehraje,“ řekl Mihaiovi, když nastupoval do auta. „Máš čas zítra?“

Mihai kývl.

„Něco se děje. Jdeme na sklenku do Parku.“

„Velice zajímavé, ten obchod s tabákem.“

Leon se usmál. „Bývalo.“

Ve skutečnosti to bylo ospalé, rutinní a předvídatelné jako modlitební knížka. Agenti koupili upravené tabákové listy Latakia a on zařídil přepravu, pak jel vlakem do Ankary pro vývozní povolení. V šest vyrazil z Haydarpaşy, na místě byl nazítří v deset ráno. Tak to všechno začalo, vozit vlakem věci za Tommyho, papíry, které nemohl dát do diplomatické pošty, něco pro válečné úsilí. Tenkrát v tom nebyly žádné peníze. Američan, který vypomáhá, místo aby jen postával v klubu a popíjel se zástupci firem Socony a Ligett & Myers a Western Electric, s muži snadno zaměnitelnými, obchodníky, kteří měli to štěstí a proseděli válku v bezpečí. Tommy ho požádal, aby

pomohl Commercial Corp. nakupovat chrom, aby se o tom Němci nedozvěděli, a najednou byl přece jen ve válce, v té divné, která probíhala při večeři v restauraci U Abdullaha nebo na konzulárních recepcích, kde se strany shlukovaly každá na jednom konci místnosti, koktejlové války. Později, když už věděl víc, ho překvapovalo, kolik dalších lidí v tom ještě jede. Sledují lodní dopravu v úžině. Shromažďují klepy. Získají obchodního atašé, který potřebuje peníze. Všichni spřádali pavučiny, pozorovali se navzájem, turecká tajná policie Emniyet je pozorovala všechny. Už žádná ospalá nuda.

„Hodím tě domů. Budeš se muset převléct.“

„Ne, jen se vrať do vesnice. Chci na kliniku. Zaskočím tam.“

Mihai čekal s otázkou, dokud nebyli skoro na místě. „Jak je jí?“

„Pořád stejně,“ řekl Leon neutrálním hlasem.

A pak už nebylo co říct. Přesto se zeptal. Anna pro něj byla pořád naživu, osobnost, ne jen tak někdo na Obstbaumově klinice, kdo se stáhl do sebe a odešel kamsi do krajiny, kterou vidí jen on sám. Lidé se vyptávali každou chvíli – bolestné otázky v klubu, rozpačitá účast v kanceláři – ale postupně začali zapomínat, že Anna dosud existuje. Sejde z očí, sejde z mysli. Jenomže pro Leona se ta rána nezacelila. Každou chvíli by se mohla vrátit, stejně rychle, jako odešla. Někdo musí být připraven a čekat.

„Víš, co si myslím?“ ozval se Mihai.

„Co?“

„Někdy si myslím, že to děláš kvůli ní. Abys jí něco dokázal. Nevím co.“

Leon byl zticha, neodpovídal.

„Ještě na ni mluvíš?“ zeptal se Mihai posléze.

„Ano.“

„Vyřídí jí, že jsme dostali loď až do přístavu. To se jí bude líbit.“

„Přes britské hlídky?“

„Až tak. Jinak bychom byli na Kypru. Řekni jí, že tři stovky. Zachránili jsme jich tři stovky.“

Vracel se stejnou postranní ulicí, stejným vchodem do zahrady. Čekal, že bude muset zvonit, ale dveře byly odemčené a on svažtil čelo, dopálený, že si personál počíná tak neopatrně. Ale nikdo se nepokoušel dostat ven, a komu by se chtělo dovnitř? Klinika byla vlastně jakési sanatorium, kde pacient nebyl na očích. Doktor Obstbaum byl jeden z těch německých uprchlíků, které Atatürk uvítal v třicátých letech, aby pomohli postavit na nohy novou republiku. Ti, kteří si to mohli dovolit, se nastěhovali do Bebeku nebo ještě blíž, do Ortaköy, kde jim návrší zarostlá jedlemi a lipami možná připomínala domov. Anebo snad jako lumíci prostě a jednoduše následovali prvního osadníka. Většinu zdravotnického personálu kliniky dosud tvořili Němci, což by bývalo podle Leona mohlo pomoci, rozuměla by vlastní mateřštině, pokud by ještě naslouchala. Ale ošetřovatelky, ty, které ji myly a krmily a štěbetaly kolem ní, byly samozřejmě Turkyně, takže nakonec, jak pochopil, na tom vlastně nezáleželo a obával se, že je teď ještě izolovanější než dřív. Doktor Obstbaum osobně povzbuzoval Leona, aby na ni mluvil.

„Nemáme zdání, co slyší. Tahle forma melancholie – může to být otázka reakce, ne vnímání. Její mozek se nevypnul. Jinak by nedýchala ani neměla žádné motorické funkce. Cílem je zachovat stupeň aktivity. Časem se možná zvýší. Takže hudba. Slyší ji? Nevím. Ale mozek ji kdesi vnímá. Něco funguje.“

Ne rozčilující hudba, ale skladby, které znala, které hrávala doma. Líbezný tóny k zaplnění ticha v jejím nitru. Pokud je slyší.

„Většinou mám pocit, že mluvím sám pro sebe,“ řekl Leon.

„Všichni si tady mluví pro sebe,“ zažertoval Obstbaum čtverácky. „Evidentně je to jedna z největších radostí života. Aspoň o vás někdo stojí.“

„Už je pozdě,“ řekla turecky sestra, tichounce a šepem a očima přitom zalétla k vodě, která kapala z jeho kabátu.

„Spí? Jen jí dám dobrou noc. Omlouvám se, že...“

Ale sestra už otevírala dveře, rázně, do klientových nářků jí

nic nebylo. Bude sedět a povídat jako vždycky, a ona bude muset provést další kontrolu, další kolo, ale jsou soukromá klinika a on platí.

Anna ležela v posteli. V pokoji bylo šero, svítilo jen slabé noční světýlko. Když se dotkl její ruky, otevřela oči, ale hleděla na něj, aniž ho poznávala. Bylo to znepokojivé, jak vnímala to, co se dělo kolem ní, a nereagovala na to. Kartáčování vlasů, lidé pohybující se po místnosti – všechno se odehrávalo daleko, jen slabé šmouhy pohybu.

„Jak je ti?“ zeptal se. „Je ti dost teplo? Venku je strašná bouřka.“ Ukázal k francouzským oknům, na která slyšitelně dopadal déšť.

Neřekla nic, ale už to od ní ani neočekával. Ani její ruka nepětovala dotek. Když mluvil, odpovídal za ni, němé reakce, aby řeč nestála. Někdy, když tak seděl vedle ní, slyšel dokonce v duchu její hlas, přízračný rozhovor, což bylo ještě horší, než mluvit sám k sobě.

„Ale tady je hezky, vid’?“ ukázal na pokoj. „Útulno. *Gemütlich*.“ Jako by na změně jazyka nějak záleželo.

Pustil její ruku a sedl si do křesla.

Když se poznali, mluvila nepřetržitě, překypovala hovorem, přecházela z němčiny do angličtiny, jako by se do jednoho jazyka nevešlo všechno, co měla na srdci. A oči měla všude, někdy předbíhaly slova, čekaly, až je doženou, rozjasňovaly jí tvář. Zvláštní bylo, že ta tvář byla pořád její, zastavila se v čase, nádherná pleť, něžná linie líce, všechno přesně tak, jak vždycky bývalo, stárnutí se přerušilo, zatímco byla pryč. Jen oči byly jiné, prázdné.

„Dneska večer jsem se viděl s Mihaiem. Pozdravuje tě. Prý proplula nějaká loď. Lidi se zase dostávají ven.“ Něco, co by mohla zaznamenat, co by ji mohlo zajímat. Nesnažte se ji vylekat, říkal Obstbaum, jen obyčejné věci, všední záležitosti. Ale jak to Obstbaum může vědět? Byl někdy tam, kde je teď ona? Záleží jí na tom, že Fatma onemocněla a poslala místo sebe na úklid svou sestru? „Tři

sta lidí,“ řekl. „Takže určitě zase operují. Mossad. Kdo jiný by to mohl být? Takhle velká loď.“

Zarazil se. To je to poslední, o čem by měl mluvit – připomínka. Obstbaum se domníval, že k tomu došlo právě tehdy, když se *Bratianu* potopila. Mrtvoly pohupující se na vodě. Děti. Její mozek se od toho odvrátil, stáhl oponu. Obstbaum dokonce doporučil, aby ji dali do pokoje obráceného do zahrady, ne s vyhlídkou na Bospor, kde celý den proplouvaly lodi, a každá mohla být připomínkou. Leon na to přistoupil. V Istanbulu chtěl každý vidět na vodu – za osmanských časů bývaly zákony proti stavbám, blokujícím výhled – takže pokoj do zahrady byl levnější. A bylo to příjemné, dívat se na svah, na cypřiše a borovice a pinie a zmarliky Jidášovy, z nichž na jaře padaly růžové kvítky. Doma by to stálo jmění, ale tady to zvládal. A nikde na dohled žádná loď.

„Napadlo mě, že by se mi hodil Rumun. Někoho odtud posílají, ale neřeknou, koho. Chtějí, abych ho pohlídal. Řekl jsem Georgovu starému domácímu, aby mi sehnal pokoj. Někde u Aksaray. Nikdy by je nenapadlo hledat v muslimské čtvrti. A pak se pokazilo počasí...“

Zarazil se, protože uslyšel vlastní hlas, jak hlasitě pronáší jména a sděluje jí to, co nechtěl nikomu prozradit, všechna ta uhýbání a manévrování pro nic za nic. Napadlo ho, další ironie osudu, že od té doby, co odešla, spolu konečně mohou mluvit. O všech těch věcech, co si nemohli říkat předtím, tajemství jiných lidí, si teď mohou bez rizika povídat. Aspoň o některých. Teď tu byly jiné zásuvky, které se nesměly otevírat, věci, co se neříkaly. Tvoji rodiče jsou mrtví. Nikdo nám nic nesdělil, ale určitě je to tak. Nejsou na žádných seznamech. Neumíš si představit, jaké to bylo, kolik jich bylo. Ty fotografie. Scházím se s jednou ženou. Jen kvůli sexu. Kdysi mi to připadalo – špatné – a teď se na to už pokaždé těším. Není to jako mezi námi. Něco jiného. Asi se už nikdy nevrátíš. Nemůžu to říct – nemůžu to říct to-

bě – ale myslím, že je to pravda. Nevím, proč nás tohle potkalo. Co jsem udělal. Co jsi udělala. Radši nechme tyhle zásuvky zavřené.

„Potkal jsem Guse Hoovera. Socony ho posílá domů. Loď ale ještě pořád není k sehnání, takže co bys řekla? Poletí letadlem. Pekelně moc peněz, ale nejspíš na to mají. Umíš si představit, že by to Reynoldsovi udělali pro mě? Ne že bych chtěl odtud. Ale ty jsi vždycky chtěla, vid? Vidět New York.“ Odmlčel se, nechával jí čas na odpověď. „Snad až ti bude líp. Teď tě vážně nemůžeme stěhovat. Takhle. A tady se o tebe můžu starat.“ Mávnutím ruky obsáhl pokoj. „Tady by ses mohla uzdravit.“ Znovu se odmlčel. „Snad kdyby ses snažila. Obstbaum říká, že v tom problém není. Ale co jestli je? Mohla by ses snažit. Všechno by mohlo být tak, jak to bylo. Lepší. Je po válce. Všechny ty strašné věci skončily.“ Už když to říkal, věděl, že neskončily – lidi jsou pořád v táborech, lodi pořád ještě nesmějí doplout do cíle, všechno, před čím prchala, se pořád ještě děje. K čemu by se měla vracet? K němu? Zásuvka, kterou by neměl otevírat. Byla to má vina? Další válečná oběť, řekl Obstbaum, ale co jestli opustila svět, aby se zbavila jeho? Odpověď na tuhle otázku znala jen ona a nevracela se, aby ji zodpověděla. Už nikdy se nevrátí. Gus poletí domů, všichni ostatní taky, a on tady bude pořád, pořád si bude povídat sám se sebou, zatímco ona hledí do zahrady. „Musíte mít trpělivost,“ řekl Obstbaum. „Mysl je jako vaječná skořápka. Dokáže vydržet obrovský tlak. Ale pokud praskne, není snadné dát ji znovu dohromady.“ Laické vysvětlení, stejně dobré, jako všechna ostatní, ale byl to Leon, kdo tady seděl a jehož svět se rozbil.

„Musím brzy odejít. Tommy si chce dát panáka v Parku. Zrovna když je takovýhle večer. Ne že by déšť někdy zabránil Tommymu dát si panáka. Ale stejně. Víš, co mě napadlo? Chce mě zapojit. Abych řídil vlastní operace. Chci říct, takovýhle práce, jako dneska večer, to už není práce poslíčka. V tom budou peníze. Už je na čase, aby...“ Blábolí, ubíjí čas. „Máš všechno, co potřebuješ?“

Vstal a přistoupil k lůžku, položil ruku na tmavé vlasy, rozprostřené pod její hlavou. Lehce, téměř nepatrně, protože na fyzickém kontaktu teď bylo cosi nereálného – dotýkat se někoho, kdo tu není. A vždycky nastala chvilka, kdy sebou úzkostlivě cukl, protože čekal, že ho chytí za ruku, konečně našťvaná. Přejel jí hřbetem ruky po čele, konejšivý pohyb, a ona pod ním zavřela oči a na vteřinu vypadala tak jako kdysi, když po milování usínala.

„Prospi se,“ řekl tiše. „Zase přijdu.“

Ale ne zítra. Zpočátku chodil každý večer, držel u ní jakousi noční hlídku, ale pak dny mýjely a plnily se jinými věcmi. Protože nejhorší bylo, že i když nechtěl, začal ji také opouštět.

Venku prošel vesnicí k pobřežní silnici, rozhlédl se po zaparkovaných autech. Jenže by je přece neuviděl, že ne? Pokud nejsou úplní budižkničemové, tak ne. Po nějaké době si vypěstujete instinkt. Když s Mihaiem pracovala Anna, bývala turecká policie nešikovná. Usadili tenkrát někoho do haly hotelu Continental, kde měl svou úřadovnu Mossad – znuděného policistu v civilním obleku, který si za cigaretovým kouřem určitě připadal neviditelný. Práce tenkrát probíhaly bez utajení – zařizování víz pro vlak, který jednou týdně odjížděl do Bagdádu, pozemní trasa do Palestiny. Jen tenký pramínek uprchlíků, ale legální. Policie sledovala Annu, jak chodí do kanceláří Červeného kříže, sledovala ji, jak kontroluje v Sirkeci seznamy pasažérů, sledovala transfer do Haydarapaşy, což byl všechno tak zaběhaný systém, že je vůbec nenapadlo hledat něco jiného. Když se začalo pracovat ilegálně, když začaly vyplouvat Mihaiovy lodě, ještě pořád sledovali Annu do Sirkeci, nadále kouřili v hale.

Později se její práce stala zástěrkou i pro Leona. Museli sledovat židovskou manželku, pracující pro Mossad, ne jejího amerického manžela. Jednou hrál tenis v Sümer Palas v Tarabyi, když ho tiše požádal o krátký rozhovor muž, kterého odhadl na policistu. Jeho manželka. Nepochybně to myslí dobře, ale její činnost přitahuje pozornost. Turecko je neutrální země. Oni jsou tu hosté. Je povinnost manžela dohlížet na vlastní domácnost. Nikdo se nechce ocit-

nout v nepříjemné situaci. Leon si pamatoval, jak stál před tím starým hotelem neschopen slova, civěl na proslulé hortenziové keře, snažil se neusmívat, vychutnat si ten nečekaný dar. Podezřelá je Anna, ne on.

Jenže to bývali místní. Emniyet, tajná policie, to bylo něco jiného – nikdy se neukazovali, patřili ke vzduchu, který všichni dýchali. Těžili z výhod domácího hřiště. Když býval šéfem stanoviště Macfarland, byl přesvědčen, že na ně někoho nasadili, což by znamenalo, že mohli vědět i o Leonovi. Ani neoficiálně, mimo účetní záznamy, nevytahoval Tommy peníze z kapes jen tak beze všeho. Kde by ho našli? V rubrice „různé výdaje“? Mezi pracemi, které chtěl Tommy zadat někomu na volné noze, jako třeba dnes večer.

Náměstí bylo prázdné, žádná tramvaj na dohled, jen dvě ženy schoulené pod deštníky čekaly na *dolmus*. A pak se proti veškerému očekávání objevil osamocený taxík, možná na cestě z Taksimu. Leon ho zastavil, ohlédl se, když do něj nastupoval, napůl očekával, že uvidí, jak se za ním rozsvěcejí reflektory, jak startuje nějaké auto. Nikdo ho však nesledoval. Zadíval se za sebe. Jen řídký dopravní provoz, déšť zahnal všechny pod střechu. V Arnavutköy je dohnal jakýsi vůz, pak zase odjel a dal jim pokoj. Nikdo. Ledaže ten taxík patří Emniyetu a nepotřebují, aby je někdo sledoval. Jenomže pak si řidič začal na něco stěžovat, podrobnosti přehlušovalo svištění stěračů, a Leon od toho také upustil. Kdepak instinkt. Možná nic z toho dělat nemusel – vyplížit se z kliniky, sejít se s Mihaiem na silnici. Možná už je nikdo nesleduje. Možná má Mihai pravdu. Stal se z toho zvyk.

Tommy už něco vypil, než Leon dorazil do Parku. Tvář měl zarudlou, líce se mu leskly. Jeho široká ramena měla pořád ještě pevné obrysy toho, kdo kdysi hrával fotbal za Pensylvánskou univerzitu, ale zbytek těla už ochabl, ztloustl léty vysedávání a velkých porcí jídla.

„Kristepane, ty jsi promáčený. Cos dělal, snad jsi nešel pěšky? Tu-

máš, na zahřátí. Mehmete, co kdybys nám dal ještě dvakrát to samé? Vypijeme si to tamhle,“ zvedl se s mírným zamručením ze stoličky u baru a zamířil ke stolku u stěny, obložené dřevem.

Bylo tu víc lidí, než Leon čekal, patrně hoteloví hosté, kterým se nechtělo ven, ale prázdných stolů bylo i tak habaděj. Dlouhá venkovní terasa s vyhlídkou na Stambulský výběžek byla už několik týdnů zavřená. Leon si ji pamatoval plnou, číšníci s podnosy poletovali sem a tam jako ptáci, lidé mluvili jeden přes druhého, rozhlíželi se, kdo tu je.

„Promiň ten dnešek,“ řekl Tommy. „Sám jsem se to dozvěděl, až když přišla zpráva. S ubytováním problémy nebudou, že ne?“

„Ne, mám to na měsíc. Nevím, jak dlouho...“

„Na měsíc? Kolik nás to bude stát?“

„Je to v Lâleli. Laciné. Máte na to.“

„Lâleli. Kde to kurva je? Na asijské straně?“

Leon se usmál. „Jak dlouho tady jsi?“

Tommy to přešel. „A co s tím budeme dělat, až ho odstěhujeme?“

„Můžeš si tam vodit ženské. Pěkně potají.“

„Jo, jen my dva a blechy. Á, tu to máme,“ řekl, když jim přinesli pití. „Děkuju, Mehmete.“ Pozvedl sklenku. „Na modré nebe a hladkou plavbu.“

Leon zvedl sklenici a napil se. Studené a svěží, závan jalovce. Mehmet před ně postavil stříbrnou misku s pistáciemi a vycouval.

„Kristepane, jen si představ, co všechno už vyslechl,“ díval se za ním Tommy. „Za ta léta.“

„Možná neposlouchá.“

„Všichni poslouchají. Otázka je, pro koho?“

„Kromě nás?“

Tohle Tommy ignoroval. „Říkávalo se, že každý číšník v téhle místnosti bere dva platy. A někdy i víc. Současně. Pamatuješ toho, co posílal milostná psaníčka von Papenovi, pak otočil na čtyráku a dělal to samé pro Brity?“ Pobaveně potřásl hlavou. „Už to táhne šest měsíců. Klobouk dolů.“